

PROPOSTA DE MODIFICACIÓ

DE L'ESTRATÈGIA AGROALIMENTÀRIA DE VALÈNCIA

(EAMV) 2025

Aquest treball es desprèn de l'Informe de Gènere de l'EAMV i de l'informe "Una aproximació a les polítiques agroalimentàries locals des de l'economia feminista" realitzat al llarg de 2019-2020 per aquest equip redactor amb l'objectiu d'atendre als diferents eixos de desigualtat existents al llarg del sistema agroalimentari, i fer una proposta de revisió de l'EAM des del marc de l'economia feminista.

En aquest document es presenta a la Delegació d'Agricultura, Alimentació Sostenible i Horta una proposta concreta de modificacions sobre l'actual redacció de l'EAMV 2025 amb l'objectiu d'integrar conceptes, mesures i accions que evidencien i contribuïsquen a superar aquestes desigualtats existents al llarg del sistema agroalimentari; principalment s'ha centrat en la desigualtat vinculada al gènere, però també ha intentat parar atenció en aquelles vinculades a l'edat, la classe o l'origen.

Les propostes han sigut realitzades en base a l'estructura actual del document de l'EAMV, els suggeriments de modificació s'han anat fent al llarg dels diferents apartats. El document editable es pot trobar en el [següent enllaç](#).

València, febrer 2021

Equip redactor

Alba Herrero Garcés

Natàlia Castellanos Ayala

1. UNA ESTRATÈGIA AGROALIMENTÀRIA PER A VALÈNCIA I LA SEUA ÀREA METROPOLITANA

A la pàgina 5, paràgraf 4, considerar afegir que l'EAMV pretén contribuir a l'objectiu de superar les desigualtats existents en relació al gènere, l'edat, la classe, l'origen, etc.

1.1. ELS ORÍGENS DE L'ESTRATÈGIA AGROALIMENTÀRIA

1.2. ELEMENTS ESTRATÈGICS I REPTES DEL NOSTRE SISTEMA AGROALIMENTARI LOCAL

A la pàgina 11, figura 1, considerar afegir:

Al quadre de DEBILITATS:

- Existència de desigualtats al llarg de la cadena agroalimentària per raó de gènere, edat i/o origen.

Al quadre de AMENACES:

- Augment de les desigualtats vinculades a la divisió sexual del treball i/o a l'accés dels recursos sinó s'atén als eixos de desigualtat existents actualment.
- Reproducció dels estereotips de gènere.

Al quadre de FORTALESES:

- Cultura agroalimentària rica i diversa

2. ENFOCAMENT METODOLÒGIC

A la pàgina 14, després del paràgraf 25, considerar afegir:

“Uns anys després d'aprovar aquesta estratègia es va identificar la necessitat de revisar-la incorporant l'anàlisi i propostes que respongueren als diferents eixos de desigualtat vinculats al sistema agroalimentari, com són el gènere, l'edat, la diversitat de contextos culturals o d'origen i/o l'accés a recursos. La necessitat de revisar i incorporar la

perspectiva de gènere com una qüestió transversal en l'EAM sorgeix de l'estreta relació que manté la qüestió gènere al llarg de tota la cadena agroalimentària i el paper desigual que juguen homes i dones en el repartiment de tasques diferenciades en cadascuna de les baules d'aquesta cadena. En aquest sentit, va resultar imprescindible revisar la cadena agroalimentària en conjunt, és a dir, des de les fases de producció i transformació, distribució i comercialització fins a l'alimentació i el consum com a última etapa de la cadena. Això va implicar parar atenció, d'una banda, a qui, en quines condicions, com i on es produeixen, comercialitzen i distribueixen els aliments i, d'una altra, va significar també preguntar-se qui, on i com assumeix la responsabilitat de garantir aquesta alimentació. Fruit d'aquesta anàlisi va resultar l'informe "Una aproximació a les polítiques agroalimentàries locals des de l'economia feminista. La revisió de l'Estratègia Agroalimentària Municipal" i algunes aportacions incorporades a aquest document".

3. MARC DE REFERÈNCIA DE L'ESTRATÈGIA

A la pàgina 16, després del paràgraf 28, considerar afegir:

"En quart lloc, es va realitzar un Informe de Gènere d'acord a l'article 4bis de la Llei 9/2003 per a la igualtat de Dones i Homes de la Generalitat Valenciana, segons el qual tots els departaments i centres directius de les seues administracions públiques han d'acompanyar el procediment d'elaboració d'avantprojectes de llei, projectes de norma, plans o programes amb un Informe d'impacte de gènere, si existeix una pertinència de gènere en aquestes. Com a resultat d'aquest informe es va realitzar un diagnòstic sobre els diferents eixos de desigualtat que travessen el conjunt del sistema agroalimentari incloent propostes per a contribuir a superar-los, així com una revisió dels programes i polítiques públiques alimentàries ja en marxa a la ciutat de València que vinculen la provisió alimentària i la cura per part de l'administració".

3.1. ELS COMPROMISOS INSTITUCIONALS DE L'AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

A la pàgina 18, figura 4, considerar afegir:

A l'àrea [03]:

- Fomentar la corresponsabilitat i la socialització de l'alimentació com a part del treball domèstic i de cura.

A l'àrea [04]:

- Millorar les condicions laborals i els drets de les persones productores, especialment de dones, joves i migrants i totes aquelles històricament definides com "ajuda familiar".

A la pàgina 19, després del paràgraf 31 (i a la figura 5), considerar afegir:

"En 2019, la Delegació d'Agricultura, Alimentació Sostenible i Horta va impulsar la revisió de la present estratègia per a incloure la perspectiva de gènere, després de realitzar l'Informe de Gènere corresponent i trobar mancances en aquest sentit. Aquesta revisió es va materialitzar en l'informe "Una aproximació a les polítiques agroalimentàries locals des de l'economia feminista. La revisió de l'Estratègia Agroalimentària de València", que ha aportat un marc conceptual, així com propostes de mesures i accions concretes, part de les quals han sigut incloses en la present estratègia revisada".

3.2 MARCS ESTRATÈGICS DE REFERÈNCIA EN L'ÀMBIT SUPRAMUNICIPAL

3.3. CAP A UNS PRINCIPIS COMPARTITS: RESULTATS DEL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ DEL CONSELL ALIMENTARI MUNICIPAL

A la pàgina 25, al paràgraf 48 considerar substituir per:

- Visibilitza la importància de les cures per a la sostenibilitat dels sistemes agroalimentaris locals, i genera mecanismes de redistribució i socialització de les càrregues desiguals quant a la provisió de cura -i l'alimentació com a part de la mateixa- entre homes i dones orientats a superar de la divisió sexual del treball i els estereotips de gènere.

3.4. LES ARRELS DE L'ESTRATÈGIA AGROALIMENTÀRIA VALÈNCIA 2025: PRINCIPIS TRANSVERSALS

A la pàgina 28, paràgraf 57, considerar modificar:

ECODEPENDÈNCIA, INTERDEPENDÈNCIA I DEMOCRATITZACIÓ DE LA CURA

Tots **tres** conceptes posen l'accent en allò que sosté materialment la vida de les persones, remarcant dos indefugibles dependències: les que casa individu té de la natura i d'altres persones. Tots **tres** posen de manifest la necessitat d'avançar cap a una relació sostenible amb el nostre entorn natural i al mateix temps la importància de les cures per al manteniment de la vida. **Per garantir que l'accés a la cura digna no es desenvolupa a costa dels drets d'unes persones sobre altres, ni reproduceix els estereotips s'han de tindre en compte les desigualtats de gènere, edat, origen, materials i temporals, que travessen la seua provisió. La democratització de la cura planteja, a més, la necessitat de socialitzar la responsabilitat de la seua provisió, tant a l'interior de les unitats familiars o de convivència com a l'àmbit comunitari, públic i privat.**

4. ESTRATÈGIA AGROALIMENTÀRIA VALÈNCIA 2025

A la pàgina 31, figura 7, considerar afegir els següents subàmbits:

- Justícia de gènere
- Reconeixement de la centralitat de l'alimentació com a part de la cura
- Corresponsabilitat i democratització de la cura
- Representació i participació

4.2. LÍNIES ESTRATÈGIQUES I PROGRAMES D'ACTUACIÓ

Des de la pàgina 34 a la 47 trobem la bateria d'accions proposada a l'EAM, en les taules **annexades** es proposen tant modificacions al text d'algunes accions ja existents com noves accions que atenen àmbits o qüestions que es considera que necessiten més atenció per tal de contribuir a superar els diferents eixos de desigualtat identificats. Aquestes propostes són una adaptació d'aquelles proposades a l'informe "

Les files buides corresponen a accions i programes que se mantenen com estan actualment, els canvis respecte del text original es ressalten en rosa i les noves aportacions estan marcades com a tals.

Les taules en format editable es poden trobar en [aquest enllaç](#).

5. MARC D'IMPLEMENTACIÓ

A la pàgina 49, paràgraf 177, considerar afegir:

Les aportacions de la Fundació Assut a la revisió de l'EAM des de la perspectiva de l'economia feminista.

5.1. EL CONSELL ALIMENTARI MUNICIPAL

Tal com indica l'Informe d'Impacte de Gènere de la present estratègia amb l'argumentació exposada més avall, es recomana una revisió del reglament de funcionament d'aquest Consell per a que incloga el principi de paritat en el mateix i mecanismes per a una representació efectiva.

"El Consell Alimentari Municipal (CALM) és l'espai de governança alimentària local de la ciutat. S'ha revisat el seu Reglament, publicat al BOP el 23 de maig de 2018 per a avaluar com s'estableix la participació en el mateix i si té en compte la llei 9/2003 de 2 abril, de la Generalitat Valenciana, per la igualtat d'homes i dones, en la qual s'aborda la importància de la participació equilibrada d'homes i dones en els espais de representació pública, degut a la visible diferència habitual de representació. El Reglament del CALM no té en consideració el criteri de paritat a l'hora de conformar als seus representants, i això cristal·litza actualment en que el 63,4% de persones titulars son homes i el 34,1% dones, al percentatge respecte de les persones suplents augmenta lleugerament. Es fa per tant, necessari incloure el principi de paritat en el reglament i establir ferramentes per a facilitar que totes les persones puguen fer-se càrrec de manera efectiva de la seua responsabilitat de representació".

5.2. L'ESTRATÈGIA EN EL CONSELL ALIMENTARI MUNICIPAL

5.3. TAULA DE COORDINACIÓ MUNICIPAL

Al respecte de la Taula de Coordinació Municipal es recomana convidar al Servei d'Igualtat i Polítiques Inclusives amb l'objectiu de treballar la transversalitat de gènere a les propostes de l'EAM, així com les Delegacions d'Educació, Joventut i Serveis Socials. Com s'analitza a l'informe "Una aproximació a les polítiques agroalimentàries locals des de l'economia feminista. La revisió

de l'EAM", tres d'elles (Joventut, Serveis Socials i Igualtat) disposen de plans marc o plans d'acció/estratègics on es proposen línies d'actuació vinculades amb l'alimentació, el gènere i la democratització de les cures en l'alimentació que seria interessant posar en coordinació. A més, es convida a considerar la pertinència d'incloure-les com a part del CALM.

5.4. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DE L'ESTRATÈGIA

A la pàgina x, paràgraf x, considerar la següent modificació al text,

"La identificació dels indicadors tant qualitius com quantitius permetrà avaluar el procés a través d'una sèrie de criteris **que hauran d'incloure variables de gènere, edat, origen, etc., així com els aspectes ambientals o econòmics**".

ANNEX

PROPOSTES DE MODIFICACIÓ

LE1	LE1_Cultura agroalimentària responsable
------------	--

Objectiu:

Text explicatiu de l'objectiu

Els factors que determinen les pràctiques alimentàries són diversos i complexos. La vinculació cultural i identitària de les persones amb els aliments; la informació adequada sobre l'impacte econòmic, mediambiental i social que s'amaga darrere de l'elecció dels aliments que consumim; **les desigualtats de gènere quant a la producció i les feines vinculades a l'alimentació**, o la importància de mantindre una dieta equilibrada nutricionalment per a la salut són desafiaments clau a l'hora de transformar la cultura alimentària d'un territori. Promoure canvis en les pràctiques agroalimentàries implica desenvolupar accions de sensibilització, acompanyament i formació en diversos nivells (el conjunt de la ciutadania, col·lectius clau i col·lectius que hi fan un paper prescriptor).

Programa 1.1

Acció 1.1.1 Impulsar campanyes de sensibilització sobre els aliments de temporada, proximitat i agroecològics, **prioritzant els espais de gestió pública (mercats, escoles, centres de salut, etc.), que prenguen en consideració tant l'agricultura com la pesca i ramaderia i visibilitzen la importància del treball de les persones productores, atenent a no reproduir estereotips de gènere.**

Acció 1.1.2 Elaborar i difondre un mapa **de recursos** i bones pràctiques agroecològiques al llarg de tota la cadena alimentària (producció, transformació, distribució, comercialització i consum).

Acció 1.1.3 Impulsar programes de formació en **hàbits de compra i habilitats en cuina domèstica saludables i sostenibles, i en planificació, gestió del temps i l'economia alimentària familiar des de la perspectiva de la corresponsabilitat, en els espais municipals dels barris i parant especial atenció a homes i joves.**

PROPOSTA DE MOURE ACÍ L'ACCIÓ 5.2.2

Facilitar a la ciutadania l'accés a informació i formació sobre l'etiquetatge dels aliments, la seua qualitat nutritiva i ambiental i el vincle amb la salut, així com d'alternatives més saludables i sostenibles i on trobar-les al municipi.

PROPOSTA DE MOURE 1.1.4 A PROGRAMA 2.1

Acció 1.1.4 Desenvolupar campanyes per a **promoure i visibilitzar referents de dones i joves que treballen en projectes i iniciatives de producció agroalimentària, evitant la reproducció d'estereotips i rols de gènere.**

Acció 1.1.5 Impulsar projectes dirigits tant a la reducció dels malbarataments alimentaris **com a la gestió de l'excedent alimentari dins de les llars, a empreses i als espais de gestió municipal.**

Acció 1.1.6 Establir espais i **fomentar** activitats i **projectes** municipals d'informació, formació i sensibilització sobre l'alimentació saludable i sostenible i **el vincle amb el territori** que fomenten el diàleg de sabers **intergeneracional i intercultural** i la recuperació del patrimoni biocultural col·lectiu i **la memòria alimentària als diferents barris treballant la perspectiva de gènere i corresponsabilitat.**

Acció 1.1.7

NOVA

Estudiar la creació d'un espai municipal de referència sobre alimentació saludable i sostenible on es facilite a les persones l'accés a informació, als recursos i serveis disponibles a la ciutat.

NOVA

Promoure l'educació sobre l'importància dels sistemes agroalimentaris locals, la professió de les persones productores, l'alimentació saludable i sostenible i la vinculació amb l'organització social de la cura i la salut a tots els àmbits formatius possibles.

Programa 1.2

Acció 1.2.1 **Identificar i difondre per barris** rutes alimentàries de proximitat i **d'abastiment d'aliments saludables i sostenibles** fonamentades en els vincles entre el territori, els aliments de proximitat i les persones.

Acció 1.2.2 Consolidar un calendari per a la celebració i trobada al voltant de l'alimentació sostenible i saludable **als barris i pobles de València, les commemoracions al voltant de feines agràries i els productes proximitat i de temporada per tal de posar en valor el patrimoni agroalimentari del municipi i la seua diversitat cultural i gastronòmica, així com l'intercanvi de coneixements.**

Acció 1.2.3

Programa 1.3	Afavorir els hàbits alimentaris saludables mitjançant la formació en habilitats i capacitats i la promoció de dietes sostenibles.
Acció 1.3.1	Implementar programes d'acompanyament i formació per a facilitar la transició cap a una restauració col·lectiva saludable i sostenible, prioritàriament als menjadors escolars, des de la perspectiva de l'alimentació com a part de la cura i la corresponsabilitat.
Acció 1.3.2	Desenvolupar programes d'horts urbans com a ferramenta d'educació i formació als centres municipals (escoles, centres de joventut, etc.), vinculades a formacions en nutrició i habilitats de compra i cuina domèstica, des de la perspectiva de l'alimentació com a part de la cura i la corresponsabilitat.
Acció 1.3.3	Fomentar que l'alimentació saludable i sostenible i el seu vincle amb l'organització social de la cura siga un eix de treball en els programes i serveis municipals de promoció de la salut i garantir formació a les persones sanitàries prescriptores.
Acció 1.3.4	Estudiar i impulsar instruments normatius que regulen l'accés als aliments poc saludables per part de la població escolar i als espais municipals, d'acord amb les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut, i eliminar la seua publicitat als espais de gestió pública.
NOVA	Promoure campanyes sobre alimentació i el seu vincle amb la salut i programes d'acompanyament i assessorament en nutrició i especialment en trastorns de l'alimentació, diabetis i obesitat, especialment adreçades a les persones joves i al seu entorn familiar des d'una perspectiva de gènere.

PROPOSTES DE MODIFICACIÓ

LE2	LE2_Transició agroecològica
------------	------------------------------------

Objectiu:

Text explicatiu de l'objectiu

Programa 2.1

Acció 2.1.1

Acció 2.1.2

Acció 2.1.3

Acció 2.1.4

Acció 2.1.5

Acció 2.1.6

Acció 2.1.7 Desenvolupar cursos de formació tècnica per al personal de l'Administració local en matèria de transició agroecològica i alimentació saludable i sostenible, **incloent l'enfocament de gènere i democratització de les cures de la present estratègia.**

Acció 2.1.8

Acció 2.1.9

Acció 2.1.10 Impulsar i consolidar espais de debat i reflexió entre persones productores per a l'intercanvi de coneixements, **informació, experiències i diagnòstics, promovent la participació de dones i de temàtiques vinculades al gènere dins del sector.**

Acció 2.1.11

Acció 2.1.12 Impulsar i donar suport a espais de formació i coneixement adaptats a les necessitats de les persones que treballen en l'àmbit de l'agricultura, la pesca i la ramaderia, **promovent la participació de dones i de temàtiques vinculades al gènere dins del sector.**

NOU	Contribuir a l'eliminació de la divisió sexual del treball i dels diferents estereotips al llarg del sistema agroalimentari.
------------	---

PROPOSTA DE MOURE ACÍ L'ACCIÓ 1.14	Desenvolupar campanyes per a promoure i visibilitzar referents de dones i joves que treballen en projectes i iniciatives de producció agroalimentària, evitant la reproducció d'estereotips i rols de gènere.
NOVA	Desenvolupar campanyes i projectes que reconeguen la importància de les tasques realitzades històricament per les dones al llarg de la cadena agroalimentària i la provisió d'aliments.
NOVA	Promoure la incorporació de dones, joves i migrants al sector agroalimentari a través d'ajudes, oferta de formació diversificada i acompanyament comercial, empresarial i productiu.
NOVA	Facilitar el reconeixement i la formalització d'aquells treballs agraris, ramaders o pesquers no considerats com a activitat professional, i promoure la seua formació.
NOVA	Promoure el desenvolupament i execució de plans d'igualtat, formacions en gènere i auditories de gènere, per a les estructures del sector productiu: cooperatives, confraries de pescadors, comunitats de regants i organitzacions agràries.
NOVA	Habilitar i gestionar una bossa municipal de treball agrari estacional/temporal, que garantisca unes condicions laborals dignes.

Programa 2.2	Afavorir la viabilitat econòmica, social i ambiental de l'activitat agrícola, ramadera i pesquera
Acció 2.2.1	
Acció 2.2.2	Visibilitzar les característiques de qualitat de la producció de proximitat, així com els beneficis socials, ambientals i econòmics que hi ha darrere d'aquest tipus de producció.
Acció 2.2.3	
Acció 2.2.4	
Acció 2.2.5	Impulsar la dignificació de la professió agrària, ramadera i pesquera, el recanvi generacional i dels estereotips de gènere associats.
Acció 2.2.6	Facilitar l'accés a la terra amb especial atenció a noves incorporacions professionals de dones i joves, garantint un acompanyament i assessorament tècnic agrícola i empresarial, així com facilitar informació i assessorament sobre la titularitat compartida de les explotacions.
Acció 2.2.7	Impulsar la incorporació de perfils laborals agroecològics nous dins dels plans de formació, ocupació i foment de l'ocupació, establint criteris que afavorisquen la contractació de dones en aquells sectors amb representació desigual.
Acció 2.2.8	Repetida en 2.1.8
Acció 2.2.9	
NOVA	Impulsar iniciatives per a facilitar l'eixida d'excedent en finca de les persones productores a través del vincle amb serveis i infraestructures alimentàries socials i comunitàries (menjadors socials, cuines comunitàries, xarxes d'aliments, obradors compartits...), i/o de fires específiques de producte.

PROPOSTES DE MODIFICACIÓ

LE3	LE3_Economia alimentària de proximitat
	<p>Objectiu: Text explicatiu de l'objectiu</p>
	Programa 3.1
	<p>Acció 3.1.1 Desenvolupar campanyes de sensibilització i promoció sobre el producte de temporada, pròxim i ecològic en la xarxa de mercats municipals, que alhora valoritzen la professió i el treball de les persones productores, ramaderes i pesqueres així com la importància del comerç alimentari de proximitat als barris.</p>
SEMBLANT A 1.1.3	<p>Acció 3.1.2 Impulsar cursos i activitats de sensibilització i capacitació en matèria de compra, cuina domèstica i alimentació saludable i sostenible de proximitat, des de la perspectiva de la corresponsabilitat, parant especial atenció a homes i joves.</p>
	<p>Acció 3.1.3 Impulsar la creació d'espais per a desenvolupar activitats formatives al voltant de l'alimentació, de transformació de producte agroalimentari, logístiques i de conciliació (cuines comunitàries, obradors, centrals de compres, etc.) a la xarxa de mercats municipals, aprofitant els seus espais infrautilitzats a través de projectes pilot que afavorisquen la gestió conjunta i comunitària amb agents socials i veïnals del barri.</p>
	<p>Acció 3.1.4</p>
	<p>Acció 3.1.5</p>
	Programa 3.2
	<p>Acció 3.2.1 Instal·lar punts de venda directa en la xarxa de mercats municipals afavorint criteris de sostenibilitat, proximitat i inclusivitat, que tinguen en compte els barris amb menor facilitat d'accés a aquests productes.</p>
	<p>Acció 3.2.2 Crear i impulsar mercats de venda directa del producte agroalimentari afavorint criteris de sostenibilitat, proximitat i inclusivitat, en localitzacions que complementen l'afluència amb altres centres de comercialització agroalimentaris i consideren la presència en barris amb menor facilitat d'accés a aquests productes i en els pobles de València pròxims a l'Horta.</p>
	<p>Acció 3.2.3</p>
	<p>Acció 3.2.4 Desenvolupar una estratègia d'acostament i promoció de la pesca i aqüicultura artesanal i de proximitat cap a les persones consumidores.</p>
	<p>Acció 3.2.5</p>
	<p>Acció 3.2.6</p>
	<p>Acció 3.2.7 Reconèixer i impulsar les tradicionals tires de comptar, com a dret i costum ancestral d'agricultors i agricultores de l'Horta per a vendre els seus productes al municipi de València, que tinguen en compte els barris amb menor facilitat d'accés a aquests productes.</p>
	Programa 3.3
	<p>Acció 3.3.1</p>
	<p>Acció 3.3.2</p>
	<p>Acció 3.3.3</p>
	<p>Acció 3.3.4 Incentivar la creació d'empreses i projectes agroalimentaris amb criteris mediambientals i socials, especialment aquelles integrades per dones, joves i migrants, a través de programes d'acompanyament, assessorament i formació específics.</p>
NOVA	<p>Impulsar la creació i acompanyament d'iniciatives i projectes que plantegen estructures de producció, distribució i comercialització col·laboratives i cooperatives innovadores que faciliten la coordinació i l'accés a recursos compartits (eines, maquinària), i a serveis de conciliació i suport col·lectiu.</p>

NOVA

Impulsar i difondre la creació de plataformes de distribució i venda on line que facilite a la producció i al xicotet comerç la gestió i coordinació d'un repartiment a domicili que tinga en compte criteris de sostenibilitat.

NOVA

Fomentar la inclusió d'espais de cura per als infants i altres serveis que faciliten la conciliació de les persones treballadores i usuàries dels espais vinculats a la producció, distribució i transformació agroalimentària en general.

Programa 3.4

Acció 3.4.1

Consolidar i visibilitzar un segell de proximitat que reconega el producte de l'horta de València **i a les persones i treballs que el fan possible.**

Acció 3.4.2

Programa 3.5

Acció 3.5.1

Avançar cap a un marc de compra pública alimentària municipal sota criteris de responsabilitat social i mediambiental, **i garantir un acompanyament, assessorament i formació adequades per a tots els agents implicats en la transició.**

Acció 3.5.2

Implementar la guia de recomanacions **elaborada** en el marc del CALM per a la incorporació de criteris de sostenibilitat social i mediambiental alimentària en els plecs **de la restauració pública col·lectiva.**

PROPOSTES DE MODIFICACIÓ

LE4	LE4_Governança alimentària local
------------	---

Objectiu:

Text explicatiu de l'objectiu

Programa 4.1

Acció 4.1.1

Dinamitzar el Consell Alimentari Municipal des d'una cultura participativa i col·laborativa entre els diversos grups d'agents i actors de l'entorn alimentari del municipi incentivant especialment la participació de les persones productores (agricultura, pesca i ramaderia) i **les dones**.

Acció 4.1.2

Consolidar una mesa de **coordinació** i seguiment tècnica municipal i dotar-la de recursos per a coordinar el conjunt d'accions programades i fomentar la coherència de polítiques entre regidories i seccions i **la transversalitat de gènere**.

NOVA

Promoure una agenda municipal d'activitats i itineraris formatius (tallers, xerrades, seminaris, debats...) en matèria de democratització de les cures en l'alimentació.

NOVA

Incloure espais per a la cura d'infants, en els actes i reunions de participació i governança relacionades amb la implemetació de la present Estratègia, així com adaptar els horaris per a facilitar l'assistència i la conciliació, atenent especialment al sector productiu.

Programa 4.2

Acció 4.2.1

Col·laborar en la creació d'un banc de recerca en polítiques alimentàries urbanes en coordinació amb els àmbits acadèmics de la ciutat, **que contemplen les dimensions socials, nutricionals, econòmiques i/o ambientals**.

Acció 4.2.2

Impulsar la creació d'un cos d'experts multisectorial (acadèmia, sector productiu, organitzacions socials, etc.) que pugui assessorar el Consell Alimentari en matèria de polítiques alimentàries, **que incloguen la perspectiva de gènere i desigualtat**.

Acció 4.2.3

Desenvolupar un sistema d'avaluació i monitoratge per al conjunt d'activitats i d'accions estratègiques que s'engueguen en el marc de l'EAM, **que incloguen criteris de gènere, edat, classe i origen**.

NOVA

Realitzar i difondre estudis i altres materials divulgatius que visibilitzen la importància social, econòmica i política dels sistemes agroalimentaris locals i de l'alimentació com a part de la cura i la salut des de l'economia feminista.

Programa 4.3

Acció 4.3.1

Acció 4.3.2

Programa 4.4

Donar suport a les iniciatives comunitàries i/o d'autogestió desenvolupades des de la societat civil i afavorir el creixement o consolidació d'aquest tipus d'iniciatives.

Acció 4.4.1

Acció 4.4.2

Acció 4.4.3

NOVA

Afavorir la creació d'espais d'intercanvi, xarxes de cures, bancs de temps i/o iniciatives comunitàries de trobada, intercanvi, suport mutu i formació al voltant de l'alimentació saludable i sostenible i la cura als barris, fomentant una participació intergeneracional, diversa i equitativa.

NOVA

Fomentar l'associacionisme agrari, ramader i pesquer, especialment la creació d'associacions, espais de trobada i/o grups no mixtes de dones productores dins i fora de les organitzacions agràries, i facilitar la trobada amb altres grups.

PROPOSTES DE MODIFICACIÓ

LE5	LE5_Dret a l'alimentació
------------	---------------------------------

Objectiu:

Text explicatiu de l'objectiu

El dret a l'alimentació per a totes les persones s'ha de basar en una política alimentària que garantisca l'accés - temporal, econòmic, espacial i d'informació- a una alimentació saludable i sostenible per al conjunt de la població, a través d'afavorir la socialització -privada, pública i comunitària- de la provisió i accés a l'alimentació.

Programa 5.1	Incorporar l'alimentació saludable i sostenible a través dels programes municipals de benestar social.
---------------------	---

Acció 5.1.1

Articular programes d'ajuda alimentària i de gestió d'excedent alimentari a través d'acords amb les infraestructures de distribució i provisió d'aliments (mercats municipals, xarxa de comerços...) vinculant-la als serveis i infraestructures alimentàries socials i comunitàries (menjadors socials, cuines comunitàries, xarxes d'aliments, obradors compartits...).

Acció 5.1.2

Acció 5.1.3

Desenvolupar programes de formació pràctica i sensibilització sobre alimentació saludable i sostenible i el vincle amb la salut a les persones usuàries i gestores dels centres de benestar social des d'una perspectiva de corresponsabilitat.

Acció 5.1.4

Establir un sistema de prevenció, alerta i garantia alimentària a través del qual poder detectar vulnerabilitats alimentàries en persones i famílies, especialment en els infants, i redirigir-los als recursos i serveis disponibles i a programes d'acompanyament i seguiment de la inseguretat alimentària.

NOVA

Impulsar programes pilot d'intervenció comunitària en diferents barris, especialment aquells amb major vulnerabilitat alimentària, en matèria de nutrició i alimentació saludable i sostenible, hàbits de compra, habilitats de cuina domèstica i gestió de l'economia alimentària familiar amb una perspectiva de corresponsabilitat de les tasques de cures.

Programa 5.2

Acció 5.2.1

PROPOSTA DE MOURE A PROGRAMA 11

Acció 5.2.2

Facilitar a la ciutadania l'accés a la informació i formació sobre l'etiquetatge dels aliments, la seua qualitat nutritiva i ambiental i el vincle amb la salut, així com de les alternatives més saludables i sostenibles i on trobar-les al municipi.

PROPOSTA DE MOURE A PROGRAMA 13

Acció 5.2.3

Elaborar un estudi sobre la vulnerabilitat alimentària i la capacitat d'abastiment i accés a una alimentació saludable i sostenible als diferents barris de la ciutat, amb l'objectiu d'implementar programes pilot d'intervenció comunitària a través de l'alimentació, avaluar les necessitats de serveis i infraestructures alimentàries en els barris i promoure accions per a facilitar l'accés.

NOVA

NOVA

Incrementar les beques menjador i les ajudes alimentàries amb criteris que afavorisquen l'accés a aliments saludables i sostenibles de proximitat a persones o unitats de convivència amb vulnerabilitat alimentària; a través de la seua compra en la xarxa comercial dels barris amb targetes moneder o altres formats, i que es vinculen amb acompanyaments i formacions en hàbits de compra, cuina i corresponsabilitat.

NOU

Fomentar i facilitar el desenvolupament de projectes i iniciatives des de la dimensió comunitària al voltant de l'alimentació per part d'associacions i col·lectius veïnals.

NOVA

Donar suport a iniciatives i projectes comunitaris i xarxes veïnals que fan front a la privació i vulnerabilitat alimentària als barris, facilitant informació, acompanyament i comunicació amb l'administració i facilitant ferramentes i recursos per a enfortir les estructures comunitàries.

NOVA	Impulsar ajudes, recursos i assessorament per al desenvolupament d'iniciatives comunitàries liderades per associacions i/o entitats veïnals, centrades en facilitar l'accés a una alimentació saludable i sostenible als barris des de la corresponsabilitat comunitària, especialment a través projectes de provisió i distribució col·lectiva d'aliments (xarxes d'aliments) vinculats a cuines comunitàries, amb programes i/o espais de formació i apoderament comunitari.
NOVA	Estudiar i facilitar l'accés, ús i gestió d'espais municipals infrautilitzats per part d'associacions, entitats socials i/o col·lectius veïnals amb projectes o iniciatives comunitàries que faciliten l'accés d'una alimentació saludable i sostenible per als barris, especialment en temps de crisi, com cuines escolars en caps de setmana o estiu.
NOVA	Facilitar recursos, formació i informació a entitats socials i associacions veïnals, festeres i falleres per a que promoguen la inclusió de productes saludables i sostenibles als menjars dels seus actes i treballar la perspectiva de gènere i la corresponsabilitat.
NOVA	Promoure l'autoabastiment alimentari a través d'horts urbans i comunitaris i de projectes de jardineria comestible en els espais verds/buits de la ciutat, acompanyats de programes de formació en hàbits de compra i habilitats de cuina des de la corresponsabilitat, com a eines d'activació comunitària al voltant de l'alimentació saludable i sostenible.

PROPOSTES DE MODIFICACIÓ

LE6

LE6_Planificació alimentària territorial

Objectiu

Text explicatiu de l'objectiu

Introduir **la perspectiva feminista i agroalimentària des de la** sobirania alimentària en els plans urbanístics i territorials desplegats en l'àmbit municipal. Cal avançar cap a una perspectiva de dotacions i equipaments **agroalimentaris, accessible i equitativa als diferents barris**, com les que ja preveuen els plans en matèria de mobilitat, habitatge, educació i salut, i alhora potenciar i coordinar les ferramentes de planificació territorial que garantiscen la seguretat i la pervivència del territori agrícola municipal i metropolità.

Programa 6.1

Acció 6.1.1

Acció 6.1.2

Programa 6.2

Estudiar la introducció de criteris agroalimentaris sostenibles en les estratègies i documents de planificació urbana municipal.

Acció 6.2.1

Estudiar la inclusió de criteris d'alimentació sostenible en el Pla General d'Ordenació Urbana **que garantiscen un abastiment i accés equitatiu i suficient als diferents barris de la ciutat i afavorisca els teixits amb xicotet comerç de barri.**

Acció 6.2.2

Acció 6.2.3

NOVA

Introduir en les enquestes municipals indicadors de l'inversió econòmica i de temps dedicada a la provisió d'alimentació i hàbits de compra i cuina desagregades per sexe, edat, origen, barri i altres variables, que contribuïssin a realitzar millors diagnòstics i disseny de polítiques públiques.

NOVA

Promoure la recollida i sistematització de dades relacionades amb les explotacions i empreses del sector productiu i de distribució desagregades per sexe, origen i edat, que contribuïssin a realitzar millors diagnòstics i disseny de polítiques públiques.

NOVA

Afavorir la millora i/o consolidació de les xarxes comercials de proximitat i mercats municipals, especialment als barris amb menor presència de comerç alimentari de proximitat (a través d'incentius o ajudes al lloguer...), per promoure l'abastiment d'aliments frescos, saludables i sostenibles als barris.

NOVA

Afavorir el manteniment de la població en àrees amb processos de regeneració urbana, especialment en el cas de rehabilitació de mercats i generació de zones verdes, a través de la protecció i/o ajudes al lloguer en els habitatges dels voltants.

Programa 6.3

Acció 6.3.1

Acció 6.3.2